

PROGRAM WYCHOWAWCZO – PROFILAKTYCZNY
LICEUM OGÓLNOKSZTAŁCĄCEGO
W CZERWIEŃSKU

WSTĘP

Podstawowymi założeniami wypracowanego przez nas modelu programu wychowawczego jest budowanie pomostu między edukacją i wychowaniem oraz próba zintegrowania oddziaływań wychowawczych, profilaktycznych i z zakresu promocji zdrowia w spójną całość. Zgodnie z założeniami obowiązującej jeszcze reformy „Edukacja szkolna ma za zadanie harmonijnie oddziaływać zarówno w zakresie przekazywania wiedzy, jak i kształcenia umiejętności i postaw. Zadania te stanowią wzajemnie uzupełniające się wymiary pracy nauczyciela.”¹ Dla nas ważne jest, aby nasz program nie był martwym dokumentem, lecz by jego konstruowanie stało się przyczynkiem do podejmowania spójnych oddziaływań wychowawczych przynoszących korzyść całej społeczności szkolnej.

Zgodnie z założeniami reformy podstawy programowej „Działalność edukacyjna szkoły określona jest przez:

- 1) szkolny zestaw programów nauczania, który uwzględniając wymiar wychowawczy, obejmuje całą działalność szkoły z punktu widzenia dydaktycznego;
- 2) program wychowawczy szkoły, obejmujący wszystkie treści i działania o charakterze wychowawczym;
- 3) program profilaktyki dostosowany do potrzeb rozwojowych uczniów oraz potrzeb danego środowiska, obejmujący wszystkie treści i działania o charakterze profilaktycznym.

*Szkolny zestaw programów nauczania, program wychowawczy szkoły oraz program profilaktyki tworzą spójną całość i muszą uwzględniać wszystkie wymagania opisane w podstawie programowej. Ich przygotowanie i realizacja są zadaniem zarówno całej szkoły, jak i każdego nauczyciela”.*²

Wyznaczając cele ogólnie niniejszego programu uwzględniliśmy cztery aspekty wychowania: **wspomaganie** naturalnego rozwoju, (czyli promocję zdrowia), **kształtowanie sposobu myślenia i postaw** uznawanych za pożądane, **profilaktykę** zachowań ryzykownych, **korekcję deficytów i urazów**.

W następnej kolejności, mając na uwadze wyznaczone cele ogólne oraz ustalone przez społeczność wartości, przeprowadziliśmy jedną całościową diagnozę

¹ Opis zmian potrzebnych w systemie edukacji. Projekt do konsultacji, Szkoła Przyjaźnie wspierająca. Reforma Programowa, Warszawa, kwiecień 2008, str. 25

² Podstawa Programowa Kształcenia Ogólnego dla gimnazjów i szkół ponadgimnazjalnych, których ukończenie umożliwia uzyskanie świadectwa dojrzałości po zdaniu egzaminu maturalnego

w odniesieniu, do której podjęliśmy i podejmujemy dalsze kroki. Diagnoza to etap długofalowy, nie kończy się jednym aktem. Fazy diagnozy umożliwiają działanie nad wyłonionymi problemami i dalsze diagnozowanie kolejnych. Ewaluacje wewnętrzne szkoły, wywiady, ankiety, symulacje pewnych zjawisk wychowawczych, obserwacje, analiza dokumentacji, analiza wyników nauczania, ewaluacja postępowań interwencyjnych, wsparcia pomocowego, to elementy diagnozy w „drodze”, która towarzyszy nam, co dzień, a jej efektem są nasze cele i wyznaczone zadania.

Oba programy opracowaliśmy merytorycznie w jednym dokumencie, dlatego że opracowanie obu programów nie wymaga robienia odrębnej diagnozy dla programu wychowawczego i programu profilaktyki. Dzięki przeprowadzeniu diagnozy całościowej zyskujemy spójny obraz własnej sytuacji, potrzebny później do wyznaczania celów, wybierania priorytetów i planowania działań wychowawczych. Właściwie rozdział w tworzeniu planów profilaktycznego i wychowawczego może nastąpić dopiero na poziomie formułowania zadań. Choć w naszym programie, według przyjętej przez nas koncepcji, zadania są skorelowane, tak by wsparcie ucznia było całościowe. Niwelując bowiem elementy ryzyka, wspomagamy proces wychowawczy. Dodatkowo istotny dla spójności wszystkich programów (tu także nauczania) jest fakt, że w pracach nad budowaniem planu brała udział cała społeczność szkolna, w tym również wszyscy nauczyciele. Dzięki temu nauczyciele przedmiotowi – planując zadania i tworząc harmonogramy – w oparciu o całość doświadczeń związanych z tworzeniem programu, zastanawiają się, jakie treści wychowawcze mogą i powinny zostać zapisane jako możliwe do realizacji na lekcjach przedmiotowych (zgodnie z obowiązującą podstawą programową).

Wypracowana przez nas sytuacja diagnostyczna wydaje się być korzystna dla szkoły, ponieważ z jednej strony odciąża społeczność od „powielania” pewnych czynności (np. prowadzenia podwójnej diagnozy), z drugiej – daje poczucie spójności.

❖ **Misja szkoły** to wychowanie, którego priorytetem staje się:

- wykształcenie ucznia samodzielnego, poszukującego i otwartego na wiedzę, aktywnego do udziału w życiu kulturalnym, politycznym, gospodarczym, zawodowym.

Pragniemy, aby było to wychowanie zmierzające do mądrego towarzyszenia uczniowi na drodze jego rozwoju poprzez stworzenie mu wartościowego środowiska wychowawczego. Wychowanie skierowane ku samowychowaniu.

Szkoła jako miejsce dialogu wszystkich zainteresowanych podmiotów:

1. Stworzenie atmosfery dialogu w szkole w relacjach nauczyciel↔uczeń.
2. Wprowadzenie uczniów w tajniki życia społecznego.
3. Stworzenie każdemu uczniowi (uwzględniając jego możliwości i zainteresowania) przestrzeni do zaistnienia emocjonalnego i intelektualnego.
4. Praca nad rozwojem moralnym uczniów.
5. Przygotowanie młodzieży do kreatywnego wejścia na rynek pracy.
6. Wzmocnienie dialogu między szkołą a rodzicami.
7. Kształtowanie poczucia przynależności narodowej, szacunku do historii i tradycji kraju. Budowanie postaw patriotycznych, odpowiedzialnych za swój kraj, za drugiego człowieka. W naszej szkole, szkole mundurowej, ten cel staje się priorytetem.
8. Budowanie poczucia odpowiedzialności, tolerancji, empatii.
9. Eliminowanie agresji, zachowań destrukcyjnych, szkodliwych, ryzykownych.

❖ Sylwetka absolwenta została scharakteryzowana przez podmioty szkolne;

„...Człowiek świadomy, że obok praw ważne są też obowiązki. Świadomy, że posiada wpływ na to, co dzieje się w szkole, domu, państwie. Mądrze korzystający z prawa głosu. Szanujący cudze, inne poglądy, religie. Tolerancyjny. Wrażliwy na innych ludzi, potrzebujących, chorych, niepełnosprawnych. ... Szanujący prawa zwierząt. ... Szanujący symbole narodowe, umiejący się zachować podczas uroczystości, demonstracji. Świadomy swojej wartości, zdający sobie sprawę, że swoich mocnych stron. Jednostka wierząca w swoje możliwości, oraz mająca świadomość nieustannie pracować nad własnym rozwojem...”

„...Podmiot zdyscyplinowany, posiadający cechy przywódcze, potrafiący podejmować szybkie decyzje, szanujący mundur i potrafiący prezentować się

w mundurze, znający hymn, symbole narodowe. Szanujący tradycje, wrażliwy na krzywdę drugiego człowieka. Sprawny fizycznie...”

„...Jednostka świadoma własnej tożsamości narodowej, identyfikująca się, że społecznością szkolną, lokalną, narodową, europejską, światową. Uczciwa, życzliwa, aktywna w zdobywaniu doświadczeń, wiedzy, poznawaniu świata. Jednostka potrafiąca współpracować, radzić sobie w życiu....”

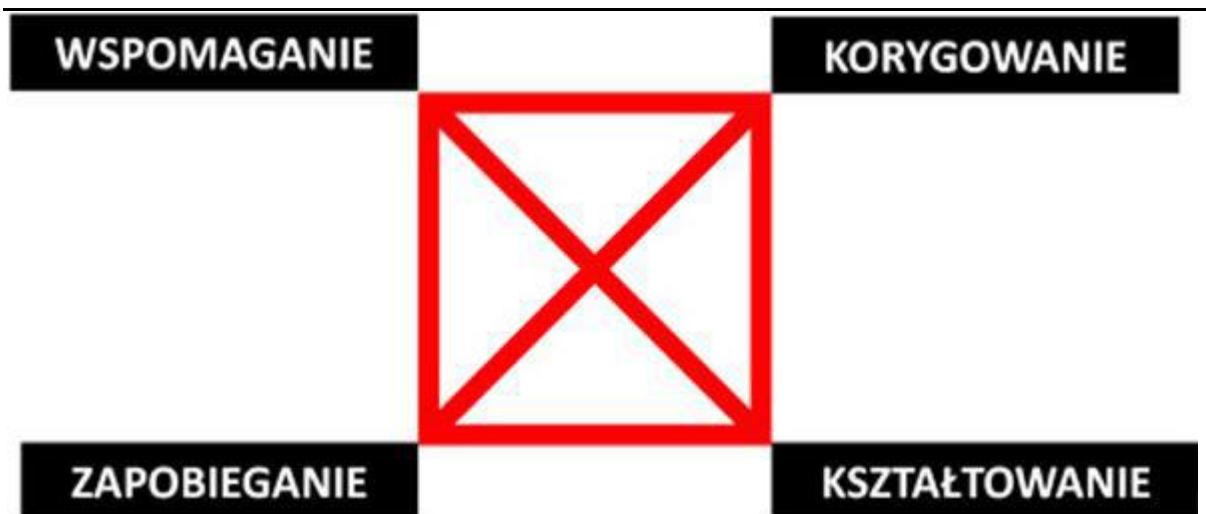
„...Absolwent szanujący drugiego człowieka, odpowiedzialny, kulturalny, świadomy, nastawiony na rozwój, szczęśliwy, zaradny.....”

„...Dojrzały, pracowity, *normalny*, miły, pomocny, dobry, pracowity, dający przykład młodszemu.....”

CELE

Kilkanaście lat temu psycholog i psychoterapeutka Monika Jaroszewska-Łaś wspólnie z psychologiem Tomaszem Garstką naszkicowali praktyczny przewodnik dla nauczycieli, porządkujący myślenie o procesie wychowawczym. Postanowili ująć ten proces w pewne ramy. Wypracowali – *Model czterech aspektów wychowania w praktyce*, który wyznaczył merytoryczne i praktyczne ramy naszego programu, porządkując cele i ich realizację w działaniu.

❖ Kilka słów o założeniach modelowych, przełożonych na cele;

Rys. 1. Cztery aspekty procesu wychowawczego. Linie łączące wszystkie aspekty oznaczają ich nierozłączność i współzależność (oprac. Monika Jaroszevska, Tomasz Garstka)³

I. WSPOMAGANIE - rozwoju młodego człowieka. Koncentrujemy się na naturalnych potrzebach i zadaniach (wyzwaniach) rozwojowych.

Rolę wychowawcy rozumiemy przede wszystkim jako życzliwe, wspierające towarzyszenie młodym ludziom w tym procesie. Stwarzanie odpowiedniego otoczenia społecznego (budowanie dobrych relacji rówieśniczych i relacji z dorosłymi) uznajemy za ważny warunek dobrego wychowywania i osiągania celów.

II. KSZTAŁTOWANIE - kształtowaniu postaw. Utożsamiane jest ono zazwyczaj z tym, co tradycyjnie rozumiemy, jako wychowanie, czyli kształtowaniem charakteru ucznia w zgodzie z wyznaczonym społecznie wzorcem. W tym nurcie lokują się głównie teorie wychowawcze bazujące na **psychologii uczenia się**, ale też tradycyjne, konserwatywne koncepcje pedagogiczne. Podkreślają one rolę wychowawcy, jako wzoru (modelu) właściwego postępowania oraz znaczenie procesów uczenia. Przyjęte przez nas wychowanie ma na celu uwewnętrznianie prospołecznych wzorów postępowania, poprzez:

- wprowadzanie zasad regulujących zachowania;

³ Garstka T. Model czterech aspektów wychowawczych w praktyce. Jak go wykorzystać przy tworzeniu programu wychowawczego? ORE, Warszawa 2015

- naśladowanie modeli oczekiwanych zachowań;
- analizę konsekwencji niepożądanych zachowań dla jednostki i grupy;
- wzbudzanie empatii – utożsamianie się z obiektami niepożądanych zachowań;
- budzenie wyobraźni w celu przewidywania pozytywnych konsekwencji oczekiwanych zachowań i postaw;
- wyciąganie konsekwencji z łamania ustalonych zasad (postępowanie interwencyjno – profilaktyczne);
- odbieranie przywilejów za niedostosowanie się do zasad np „.... §3
OBNIŻENIE STOPNIA 1. Obniżenie stopnia o jeden następuje w sytuacji, gdy kadet: a) Rażąco narusza dyscyplinę na terenie szkoły, b) Nie przestrzega zasad regulaminu mundurowego, c) Stwarza sytuacje niebezpieczne dla zdrowia lub życia innych osób, d) Używa lub znajduje się pod wpływem środków narkotycznych lub alkoholu będąc na terenie szkoły lub na zajęciach w innym miejscu, e) Popęlni wykroczenie, f) Zachowuje się w sposób nieetyczny lub niemoralny.⁴
- wzmacnianie pozytywne pożądanych zachowań (np. poprzez pochwały, nagrody, stypendia, docenianie, awansowanie - stopnie).

„(....)3. Awans na kolejny stopień jest wyróżnieniem. 4. Aby awansować kadeta na kolejny stopień muszą być spełnione przez kadeta następujące warunki: a) Udział minimum w 75% zajęć z edukacji wojskowej, policyjno – prawnej, pożarniczej w okresie klasyfikacyjnym, b) Nie może być ani jednej godziny nieusprawiedliwionej z tych przedmiotów, c) Uzyskanie oceny średniej z przedmiotów kierunkowych (specjalistycznych) nie mniejszej niż 4,00, a w przypadku stopnia kadeta sierżanta

⁴ Lipecka A, Pawlak K, Adamczewski J. Aktualiz w 2014r. dokonał Kaczmarg K. System awansowania Kadetów, LO w Czerwieńsku

5,00 d) Uzyskanie oceny średniej ze wszystkich przedmiotów na zakończenie okresu rozliczeniowego minimum 3,50, w przypadku stopnia kadeta seniora minimum 4,00, a kadeta sierżanta minimum 4,50, e) Zachowanie co najmniej dobre, w przypadku kadeta sierżanta bardzo dobre, f) Przestrzeganie postanowień regulaminu mundurowego, g) Udział w obozach szkoleniowych i innych formach szkolenia praktycznego, h) W przypadku, gdy kadet nie spełnia jednego lub dwóch warunków, a wykazywał się wzorową postawą obywatelską i przestrzeganiem norm etycznych i moralnych, może być awansowany za zgodą Dyrektora i Rady Pedagogicznej. Bezwzględnie musi być spełnione kryterium oceny średniej ogólnej oraz oceny średniej z przedmiotów specjalistycznych.

Jako szkoła „mundurowa” nasze działania konsekwentnie wpisujemy w kształtowanie postaw obywatelskich. Poniżej słowa ślubowania:

Ś L U B O W A N I E

My, uczniowie Liceum Ogólnokształcącego w Czerwieńsku

uroczyście ślubujemy:

- godnie reprezentować szkołę i dbać o jej dobre imię,
- stać na straży statutu szkoły,
- pielęgnować wartości patriotyczne, tradycje i język narodowy,
- z godnością i szacunkiem nosić mundur, a honor za nadrzędną wartość uznawać,
- wiedzę zdobywać i własne zdolności rozwijać.

Ślubujemy!

Tekst ślubowania obowiązuje od roku szkolnego 2013/2014 Autor tekstu: K. Kaczmar

III. ZAPOBIEGANIE - zagrożeniom, jakie mogą napotykać młodzi ludzie na drodze rozwoju. W praktyce szkolnej, w związku z wymaganiami tworzenia programu profilaktyki, ten aspekt procesu wychowawczego obejmuje przede wszystkim działania profilaktyczne kierowane do całej społeczności uczniowskiej (jest to zatem **profilaktyka uniwersalna**), a także do „grup zwiększonego ryzyka, które z uwagi

na szczególne warunki życiowe, podlegają działaniu licznych czynników ryzyka i są bardziej zagrożone występowaniem problemów i zaburzeń (**profilaktyka selektywna**)”⁵

FILARAMI NASZYCH SZKOLNYCH ODDZIAŁYWAŃ PROFILAKTYCZNYCH SĄ:

INFORMACJA – dostarczenie informacji na temat zagrożeń, zdrowego stylu życia, komunikacji, radzenia sobie ze stresem, agresją. Dostarczenie informacji na temat treści kształcenia oraz efektów pracy, jasne kryteria oceniania, wskazywanie mocnych i słabych stron ucznia.

KOMUNIKOWANIE SIĘ – wyrażanie emocji, inicjowanie dyskusji umożliwiającej wyrażenie własnego zdania, własnych poglądów, szczerość i otwartość w dyskusji, unikanie oceniania negatywnego, ośmieszania, stosowanie komunikatów wzmacniających, pobudzających do autorefleksji.

WSPÓŁDZIAŁANIE – podejmowanie współpracy z uczniem i jego rodzicem, inspirowanie współpracy między uczniami, podejmowanie współpracy między wszystkimi podmiotami szkolnymi.

MODELOWANIE – bycie wzorem, autorytetem dla ucznia, wskazywania reguł i norm postępowania na lekcji, w szkole, w otoczeniu innych ludzi.

DOŚWIADCZENIE – stwarzanie różnorodnych sytuacji wychowawczych, aktywne i refleksyjne pełnienie ról w klasie, dzielenie się efektami własnej pracy z innymi.

MOŻLIWOŚĆ WYBORU – stwarzanie warunków do wyboru różnej aktywności przez uczniów oraz różnych strategii umożliwiających mu uzyskanie wyników adekwatnych do możliwości rozwojowych.

IV. KORYGOWANIE - w zachowaniach, przekonaniach i postawach młodych ludzi tego, co jest dezadaptacyjne (sztywne i niedostosowane, nieadekwatne do wymogów sytuacji) albo szkodliwe dla nich lub dla innych ludzi. W takim podejściu akcentuje się głównie rolę **terapeutyczną wychowawcy**. Wskazuje się działania profilaktyki wskazującej.

⁵ Szymańska J., *Programy profilaktyczne. Podstawy profesjonalnej psychoprofilaktyki*, Warszawa: Ośrodek Rozwoju Edukacji.2012r, s. 37

Profilaktyka wskazująca są to działania kierowane do jednostek, u których rozpoznano pierwsze objawy zaburzeń lub szczególnie zagrożonych rozwojem problemów wynikających z używania substancji psychoaktywnych, w związku z uwarunkowaniami biologicznymi, psychologicznymi czy społecznymi.

Cele profilaktyki wskazującej to zapobieganie rozwojowi uzależnienia od substancji psychoaktywnych, ograniczanie częstości używania lub zmiana wzorów używania substancji na mniej „niebezpieczne”, ryzykowne. Działania ukierunkowane są głównie na indywidualną diagnozę przyczyn problemu i podjęcie stosownej interwencji.

Odbiorcy działań profilaktyki wskazującej to osoby charakteryzujące się czynnikami ryzyka takimi jak: zaburzenia zachowania, zaburzenia koncentracji z deficytem uwagi (ADHD), niepowodzenia szkolne, podejmowanie zachowań ryzykownych, używanie narkotyków problemowo (bez diagnozy uzależnienia), próby samobójcze, konflikty z prawem, wychowywanie się w rodzinie z problemem narkotykowym.

Realizatorzy działań profilaktyki wskazującej to osoby, od których wymagane jest specjalistyczne przygotowanie w zakresie pomocy psychologicznej lub terapii. Realizatorami programów są psychologowie kliniczni, psychoterapeuci, pracownicy socjalni itp.

Metody profilaktyki wskazującej obejmują stosowanie takich metod jak: treningi umiejętności społecznych dla młodzieży, treningi umiejętności wychowawczych dla rodziców i nauczycieli, wywiad motywujący, terapia poznawczo-behawioralna, terapia rodzin.

W naszej szkole profilaktyka wskazująca adresowana jest do zidentyfikowanych uczniów z grupy wysokiego ryzyka: uczniów z problemami zachowania czy problemami w zakresie zdrowia psychicznego; używanie substancji psychoaktywnych nie jest niezbędnym warunkiem podjęcia interwencji. Działania obejmują:

1. Udzielanie wsparcia przez nauczycieli i pomoc w nauce;
2. Stałą współpracę z rodzicami, podjęcie interwencji z udziałem rodziców, wspólne opracowanie strategii pomocy dla ucznia (plan pomocowy).
3. Wskazanie przez szkołę możliwości skorzystania z pomocy specjalistycznej, w środowisku lokalnym.
4. Zachęcenie rodziców, uczniów do skorzystania z treningu umiejętności lub innych form specjalistycznej pomocy.

Uznaliśmy cztery sposoby akcentowania naczelných zadań wychowawczych, profilaktycznych, dydaktycznych jako nierozłączne i korelują się wzajemnie, przekładając je w postawionych i realizowanych zadaniach.

POTRZEBY ROZWOJOWE NASZYCH UCZNIÓW

B. Varenhorst wyróżnia następujące cele rozwojowe okresu adolescencji (za: Gaś 1995, 1997)⁶:

1. Doświadczenie dojrzałości fizycznej, w tym seksualnej, które jest najbardziej uniwersalny ale i zasadniczy cel rozwojowy, właściwy niemal każdej jednostce. Wiąże się ze sferą fizyczną ale jego konsekwencje wpływają na funkcjonowanie intrapsychiczne i interpersonalne. Osiągnięcie tego celu wymaga zrealizowania takich zadań jak: akceptacja własnego ciała oraz nabycie umiejętności „posługiwania” się nim; osiągnięcie nowych i bardziej dojrzałych relacji z osobnikami obu płci; przyjęcie męskiej lub żeńskiej roli społecznej. Powoduje to zmiany w

⁶ Gaś Z.B.: Pomoc psychologiczna młodzieży. WSiP, Warszawa 1995. Gaś Z.B. Profilaktyka w szkole, [w:] Kamińska-Buško B.(red.) Zapobieganie uzależnieniom uczniów. Wyd. CM PPP MEN, Warszawa 1997.

obrazie siebie, w sposobach kontaktowania się z dorosłymi i rówieśnikami, w oczekiwaniach stawianych młodemu człowiekowi przez innych ludzi ale też w jego własnych. Wpływa też na kształtowanie się nowych ról i obowiązków społecznych;

2. Rozwijanie własnej indywidualności. Jest to okres poszukiwania własnej tożsamości, głównie poprzez odpowiedź na pytanie „Kim jestem?”. Proces ten wiąże się ze sprawdzaniem siebie w różnych sytuacjach i prowadzi do stabilizacji koncepcji własnej osoby z uwzględnieniem roli życiowej. W efekcie tego procesu pojawia się u dorastającego świadomość ciągłości własnego rozwoju, następuje analiza i porządkowanie doświadczeń życiowych, koncentracja na teraźniejszości oraz świadome planowanie przyszłości;

3. Kształtowanie zobowiązań społecznych. W procesie wznoszenia ku dorosłości młody człowiek poszukuje sensu własnego życia i dróg jego realizacji. Przygotowuje się do życia w społeczeństwie - do małżeństwa i życia w rodzinie, do roli zawodowej, do realizacji zobowiązań i oczekiwań społecznych. Planując swoje przyszłe miejsce w świecie, nastolatek zdobywa wykształcenie, wybiera zawód, określa koncepcję życia rodzinnego i uczy się funkcjonowania w odpowiedzialny sposób w relacjach społecznych. Krystalizują się też jego postawy wobec obowiązujących norm i ról społecznych;

4. Uzyskanie autonomii. Jest to cel rozwojowy niezwykle trudny do zrealizowania zarówno dla nastolatka jak i jego otoczenia, ponieważ wiąże się z separacją od rodziców, którzy często nie chcą zgodzić się na niezależność emocjonalną dziecka. Również nam nauczycielom często trudno jest zaakceptować niezależność i własne poglądy dorastających. Realizacja tego celu wiąże się z uwalnianiem się od autorytetu, systemu wartości i opinii dorosłych. Proces ten trwa długo i jest często źródłem konfliktów. Dążenie młodzieży do autonomii jest bardzo trudne dla rodziców i wychowawców również dlatego, że równolegle wzrasta znaczenie grupy rówieśniczej, która staje się bardzo ważnym punktem odniesienia oraz miejscem eksperymentowania z własną wolnością i odpowiedzialnością.

5. Wyrastanie z egocentryzmu. Wiąże się to z pożegnaniem dzieciństwa i jego przywilejów oraz przyjęciem zobowiązań dorosłości. W okresie adolescencji proces ten przejawia się w dwóch zjawiskach:

- poczuciu nieustającego „bycia na scenie”, gdzie w percepcji nastolatka inni ludzi jak „widzowie” w teatrze koncentrują się na nim i oceniają go; zjawisko to jest źródłem wielu przykrych doświadczeń i trudności rozwojowych dla młodego człowieka.
- doświadczaniu specyficznej psychologicznej samotności, polegającej na poczuciu braku zrozumienia przez innych; jest to uwarunkowane przeświadczeniem młodzieży o wyjątkowości doświadczanych przez nią przeżyć i procesów zachodzących w jej organizmie, których nikt inny nie jest w stanie zrozumieć.

Pozytywnym efektem tego procesu jest wzrost zainteresowania drugim człowiekiem, dostrzeganie jego problemów, szacunek dla jego odmienności a przede wszystkim ukształtowanie się poczucia wspólnoty z innymi ludźmi.

6. Reorganizacja systemu wartości. Zjawisko to występuje w ciągu całego życia człowieka ale w okresie dorastania przebiega najbardziej intensywnie. W tym czasie następuje usprawnienie procesów myślenia (pojawia się myślenie abstrakcyjne i duży krytycyzm), skłonność do idealizacji oraz oparcie się w grupie rówieśniczej, co sprzyja kwestionowaniu powszechnie uznawanego systemu wartości. Dorastający poddaje krytyce system wartości dorosłych, przewartościowuje normy i zasady oraz konstruuje własny system wartości. Wybrane wartości nadają sens jego życiu i wyznaczają kierunek rozwoju osobowego pod warunkiem, że zostaną wkomponowane strukturę osobowości w postaci sumienia. Odpowiedź na wezwanie wartości wiąże się z konkretnym działaniem i braniem odpowiedzialności za wprowadzanie ich w życie. Wokół nich rozwija się moralność, światopogląd i filozofia życiowa człowieka.

Poznanie potrzeb rozwojowych naszych uczniów jest jednym z ważnych elementów tworzenia celu i realizacji zadań programu wychowawczo – profilaktycznego. Pozwala nam prawidłowo odczytać komunikaty płynące z przeprowadzanych przez nas diagnoz oraz zrozumieć ucznia.

ZADANIA

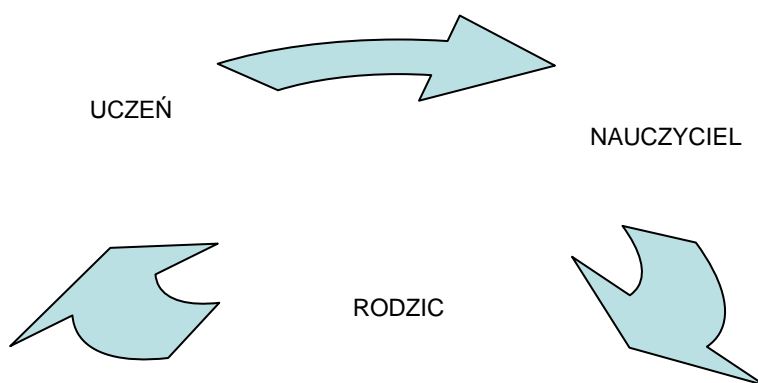
Każda szkoła, także i nasza staje dziś przed dużym wyzwaniem, jakim jest przygotowanie dzieci i młodzieży do życia w przyszłości, której nie jesteśmy w stanie przewidzieć. Dlatego, w postawionych celach, realizowanych w wyznaczonych zadaniach długofalowych (mi. innymi; statut szkoły, program wychowawczo – profilaktyczny, regulamin mundurowy) oraz krótkofalowych (roczne programy pracy wychowawczej klas, kalendarz pracy szkoły na rok bieżący, ewaluacja wewnętrzna, priorytety nadzoru pedagogicznego, wewnętrzne i zewnętrzne) staramy się dawać swoim absolwentom podstawy do odpowiedzialnego pełnienia ról społecznych, aktywnego udziału w życiu kulturalnym, gospodarczym i politycznym, a także przygotowywać do uczenia się przez całe życie. Głównym naszym zadaniem staje się więc przedstawienie dorastającemu człowiekowi uporządkowanej wizji świata, wprowadzenie ładu i porządku do tego, co nas otacza, poprowadzenie go w dorosłość (zgodnie z greckim źródłem, słowo „pedagog” oznaczającym „podążaj za mną”).

Wobec narastających zagrożeń świata zewnętrznego, pogorszenia więzi rodzinnych i społecznych (diagnozowanych przez środowisko zewnętrzne, ale i nasze wewnętrzne) , instrumentalizacji stosunków międzyludzkich, szeroko rozumiane zapewnianie bezpieczeństwa uczniom staje się jednym z wyzwań przed jakim dziś stajemy. Na problem bezpieczeństwa w szkole spoglądamy z bardzo wielu punktów, ponieważ na obraz szkoły bezpiecznej i przyjaznej składa się wiele obszarów, na które nasz wpływ jest zróżnicowany.

- ❖ **W obszarze uwarunkowań psychospołecznych dbamy** o klimat społeczny, relacje interpersonalne, wsparcie ze strony nauczycieli, postawy uczniów wobec szkoły, kompetencje i umiejętności społeczne, psychologiczne i emocjonalne (uczniów i nauczycieli), jak też kompetencje zawodowe nauczycieli.

- ❖ **W wymiarze etycznym**, moralnym na pierwszy plan wysuwamy system wartości, na jakim opiera się szkoła, ale też indywidualne postawy wychowawców, rodziców, uczniów i nauczycieli.
- ❖ Ogromny wpływ mają wypracowane przez nas jasne i czytelne zasady postępowania profilaktyczno – wychowawczego oraz normy regulujące stosunki społeczne w szkole oraz sposób funkcjonowania uczniów.

Uznajemy, że eliminowanie zagrożeń i wzmacnianie właściwych zachowań może odbywać się tylko w atmosferze dialogu.

Zgodnie z przyjętymi przez nas zasadami:

1. Uważamy, że człowiek jest najwyższą wartością.
2. Szanujemy etap rozwoju młodego człowieka i wynikające z niego potrzeby, odmienność poglądów, opinii i religii.
3. Wspólnie szukamy rozwiązań pojawiających się problemów.
4. Dbamy o bezpieczeństwo i zdrowie uczniów oraz pracowników w każdej sferze życia (psychicznej, fizycznej i społecznej).
5. Pracujemy z uczniem nad osiągnięciem sukcesu na zasadach partnerstwa i wzajemnej współpracy.
6. Indywidualizujemy pracę z uczniem.
7. Udzielamy uczniowi pomocy psychologiczno – pedagogicznej.
8. Eliminujemy zagrożenia przez określenie standardów dla kluczowych form pracy szkoły i miejsc wskazanych jako niebezpieczne (standard lekcji, standard przerw, standard korzystania z szatni, standard odpowiedzialności samodzielności ucznia pełnoletniego).

9. Wspólnie z uczniem kroczymy drogą ku jego dorosłości. Przekazując wartości, które pomogą mu stać się obywatelem.

ZAKRES ODDZIAŁYWAŃ WYCHOWAWCZO - PROFILAKTYCZNYCH

Działania skierowane do wszystkich uczniów – wspomaganie, kształcenie, korekcja, zapobieganie

ZADANIE	FORMY REALIZACJI
Wspólne wypracowanie podstawowych dokumentów regulujących prace szkoły (konsultacje społeczne z podmiotami szkolnymi)	<ul style="list-style-type: none"> ✚ Analiza wyników nadzoru wewnętrznego i zewnętrznego, analiza diagnoz, obserwacji, wniosków z nadzoru pedagogicznego (rada pedagogiczna), wypracowanie podstawowych zasad funkcjonowania szkoły (programy, statut, regulaminy, kalendarz) oraz ich ewaluacja.
Zapoznanie uczniów z obowiązującymi regulaminami, w tym prawami i obowiązkami ucznia	<ul style="list-style-type: none"> ✚ Omówienie na lekcjach wychowawczych organizacji roku szkolnego, podstawowych zapisów Statutu, WSO i Szkolnego Programu Wychowawczego i Profilaktycznego, kalendarza imprez . ✚ Zapoznanie uczniów z działalnością Samorządu Szkolnego.
Tworzenie bezpiecznego, wolnego od przemocy, agresji i uzależnień środowiska wychowawczego	<ul style="list-style-type: none"> ✚ Zapoznanie uczniów z punktami Statutu dotyczącymi zakazu używania środków uzależniających, opuszczania szkoły podczas zajęć lekcyjnych oraz procedurami interwencyjnymi

	<p>szkoły w sytuacjach ryzykownych zachowań,</p> <ul style="list-style-type: none"> ✚ Systematyczna kontrola boiska, toalet i piwnicy w ramach dyżurów pełnionych przez nauczycieli, ✚ Przestrzeganie zakazu stosowania agresji oraz palenia papierosów, używania środków odurzających, alkoholu na terenie szkoły i w jej obrębie, ✚ Objęcie pomocą psychologiczno – pedagogiczną ofiarę i sprawcę przemocy. ✚ Zacieśnianie współpracy z instytucjami pomocowymi. ✚ Stosowanie procedur przeciwdziałania odpowiednio do ryzykownych zachowań, ✚ Tworzenie na zajęciach lekcyjnych i pozalekcyjnych pozytywnego klimatu współpracy (wypracowanie procedur uczestnictwa uczniów na lekcji z uwzględnieniem kultury na lekcji, życzliwości, tolerancji do cudzych opinii i poglądów, pozytywnego wzmacniania pracy uczniów, unikania krytyki itp.).
<p>Propagowanie szacunku dla kultury i tradycji oraz kształcenie w uczniach postaw patriotycznych.</p>	<ul style="list-style-type: none"> ✚ Kulturowanie tradycji i obrzędowości narodowej, lokalnej i szkolnej (Dzień Patrona, nadawanie stopni) . ✚ Omawianie tematyki z tego zakresu na lekcjach wychowawczych i kołach zainteresowań. ✚ Organizowanie imprez szkolnych kultywujących tradycję, uczących szacunku do tradycji, narodu, kultury. ✚ Organizowanie szkolnych festynów, kampanii, debat i konkursów. ✚ Opracowywanie gazetek tematycznych, plakatów, ulotek itp. ✚ Udział w życiu lokalnym. ✚ Kształcenie patriotyczne w działaniu, czyli

	<p>uczestnictwo w organizowanych przez społeczność lokalne obchodach świąt narodowych, lokalnych itp.</p> <ul style="list-style-type: none"> ✚ Organizowanie przestrzeni rozwoju społecznego uczniów (obozy, biwaki, wycieczki tematyczne).
<p>Wsparcie uczniów/ rodziców/ nauczycieli w pokonywaniu wymagań szkolnych</p>	<ul style="list-style-type: none"> ✚ Indywidualizacja pracy z uczniem ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi – pomoc psychologiczno – pedagogiczna. ✚ Bieżące diagnozowanie potrzeb uczniów. ✚ Pozytywna motywacja. ✚ Tworzenie pozytywnych relacji i inicjowanie współpracy: nauczyciel – wychowawca, uczeń – nauczyciel, pedagog – wychowawca – nauczyciel – uczeń - rodzic, rodzic – nauczyciel, wychowawca, uczeń – uczeń, uczeń – rodzic. ✚ Organizowanie konsultacji i porad, ✚ Organizowanie dodatkowych zajęć dla uczniów zdolnych, ✚ Konsekwencja w działaniu wszystkich podmiotów szkolnych, przestrzeganie przyjętych zasad.
<p>Wsparcie uczniów i rodziców w krystalizacji zainteresowań edukacyjnych / zawodowych</p>	<ul style="list-style-type: none"> ✚ Doradztwo edukacyjno – zawodowe – praca warsztatowa. ✚ Porady i konsultacje indywidualne dla uczniów i rodziców. ✚ Orientacja zawodowa dla uczniów i rodziców. ✚ Budowanie kontaktów z pracodawcami lokalnymi, uczelniami wyższymi i szkołami ponadgimnazjalnymi.
<p>Pomoc socjalna, stypendia motywacyjne</p>	<ul style="list-style-type: none"> ✚ Monitorowanie form pomocy socjalnej i motywacyjnej, ✚ Współpraca w udzielaniu pomocy socjalnej

	(ośrodki pomocy społecznej, partnerzy szkoły). <ul style="list-style-type: none"> ✚ Przyznawanie stypendiów motywacyjnych, motywowanie uczniów do osiągnięcia jak najwyższych wyników w nauce, aby sprostać kryteriom udzielania pomocy motywacyjnej.
Uświadomienie młodzieży zagrożeń związanych z podejmowaniem zachowań ryzykownych, promocja zdrowia	<ul style="list-style-type: none"> ✚ Kontynuowanie działalności Koła Szkolnych Profilaktyków, ✚ Zachęcanie młodzieży do udziału w szkolnych projektach profilaktycznych, ✚ Organizowanie spotkań ze specjalistami z zakresu profilaktyki uzależnień, ✚ Organizowanie szkolnych festynów, kampanii, debat i konkursów, ✚ Opracowanie gazetek tematycznych, plakatów, ulotek itp.
Eliminowanie zagrożeń poprzez usprawnienie systemu obiegu informacji	<ul style="list-style-type: none"> ✚ Założenie skrzynki informacyjnej dla uczniów, ✚ Przedstawienie kalendarza roku szkolnego uczniom, ✚ Udostępnianie Statutu, programów, przedmiotowych systemów oceniania przez szkolną bibliotekę.

✚ **Działania adresowane do wszystkich uczniów – zajęcia pozalekcyjne (wspomaganie, kształcenie, zapobieganie, korygowanie)**

Zajęcia pozalekcyjne przeznaczone są dla uczniów pragnących wspólnie z nauczycielem poszerzać swoje wiadomości i umiejętności w zakresie jednego przedmiotu lub innej dziedziny życia. Zajęcia pozalekcyjne pomagają w eliminowaniu zagrożeń oraz wzmacniają właściwe zachowania ucznia. Celem zajęć jest:

- Rozbudzanie i kształtowanie zainteresowań uczniów.

- Poszerzanie wiedzy uczniów poza zakres przewidziany w programie.
- Rozwijanie uzdolnień uczniów.
- Udzielanie pomocy uczniom napotykających trudności w uczeniu się/ pomoc psychologiczno - pedagogiczna
- Zagospodarowanie czasu wolnego.
- Zdobywanie informacji o sobie i świecie pracy.
- Propagowanie szacunku dla kultury i tradycji oraz kształcenie w uczniach postaw patriotycznych.

ZADANIE	FORMY REALIZACJI
Praca w organizacjach działających w szkole	<ul style="list-style-type: none"> ✚ Samorząd Uczniowski, ✚ Koło Szkolnych Profilaktyków, ✚ Koło Czytelnicze ✚ Koło Wojskowe
Zajęcia pozalekcyjne	<ul style="list-style-type: none"> ✚ Koła przedmiotowe, zainteresowań, ✚ Konsultacje, ✚ Zajęcia realizowane w ramach pomocy psychologiczno – pedagogicznej.
Organizacja imprez masowych	<ul style="list-style-type: none"> ✚ Wyjazdy preorientacji zawodowo – edukacyjnej, ✚ Wycieczki klasowe i przedmiotowe, ✚ Organizacja świąt szkolnych, państwowych, środowiskowych, ✚ Organizacja imprez szkolnych. ✚ Organizacja Studniówek.
Organizacja i propagowanie olimpiad, konkursów i zawodów.	<ul style="list-style-type: none"> ✚ Udział w zawodach sportowych, ✚ Udział w konkursach wiedzy i umiejętności, ✚ Udział w olimpiadach przedmiotowych. ✚ Udział w konkursach tematycznych, rozwijających zainteresowania uczniów.
Propagowanie szacunku dla	

<p>kultury i tradycji oraz kształcenie w uczniach postaw patriotycznych.</p>	<ul style="list-style-type: none"> ✚ Kultywowanie tradycji i obrzędowości narodowej, lokalnej i szkolnej (Dzień Patrona, nadawanie stopni) . ✚ Omawianie tematyki z tego zakresu na lekcjach wychowawczych i kołach zainteresowań. ✚ Organizowanie imprez szkolnych kultywujących tradycję, uczących szacunku do tradycji, narodu, kultury. ✚ Organizowanie szkolnych festynów, kampanii, debat i konkursów. ✚ Opracowywanie gazetek tematycznych, plakatów, ulotek itp. ✚ Udział w życiu lokalnym. ✚ Kształcenie patriotyczne w działaniu, czyli uczestnictwo w organizowanych przez społeczeństwo lokalne obchodach świąt narodowych, lokalnych itp. ✚ Organizowanie przestrzeni rozwoju społecznego uczniów (obozy, biwaki, wycieczki tematyczne).
--	--

Działania priorytetowe skierowane do uczniów klas pierwszych

Główne zadania do realizacji w klasach pierwszych to:

- Poznanie uczniów, ich potrzeb i możliwości rozwojowych,
- Udzielanie wsparcia i pomocy, rozwiązywaniu pojawiających się trudności w nauce, komunikacji interpersonalnej,
- Integracja zespołu klasowego i zespołu rodziców,
- Wypracowanie form współpracy z rodzicami i uczniami,
- Doradztwo edukacyjno – zawodowe.
- Rozbudzenie szacunku do wartości narodowych, poczucia patriotyzmu.

ZADANIE	FORMY REALIZACJI
Przeciwdziałanie sytuacjom stresowym	<ul style="list-style-type: none"> ✚ Zapoznanie się ze szkołą, jej najbliższym otoczeniem, ✚ Klasowe zajęcia integracyjne, ✚ Otrzęsiny organizowane przez uczniów klas II, ✚ Uroczyste wręczenie legitymacji szkolnych i przyjęcie do grona uczniów naszej szkoły.
Kształtowanie oraz wzmacnianie poczucia własnej wartości, budowanie postaw empatii i zaufania.	<ul style="list-style-type: none"> ✚ Organizowanie imprez klasowych w celu bliższego poznania się, ✚ Diagnoza uczniów na wejściu oraz bieżąca w trakcie roku w celu eliminacji zagrożeń. ✚ Realizacja pomocy psychologiczno – pedagogicznej.
Zintegrowanie zespołu klasowego oraz środowiska szkolnego	<ul style="list-style-type: none"> ✚ Ustalenie z klasą kontraktu (nauczyciele przedmiotowi, wychowawca), który uwzględni zasady obowiązujące obie strony, ✚ Godziny wychowawcze poświęcone tematom związanym z zainteresowaniami uczniów oraz priorytetami wychowawczo – profilaktycznymi realizowanymi w danym roku szkolnym. ✚ Skoordynowanie pracy wychowawczo – profilaktycznej na początku roku szkolnego w ramach KOW.
Rozwijanie u uczniów umiejętności radzenia sobie z presją rówieśników	<ul style="list-style-type: none"> ✚ Godziny wychowawcze dotyczące asertywności, radzenia sobie w sytuacjach trudnych. ✚ Dostarczenie uczniom wzorów osobowych. ✚ Zachęcanie rodziców do współpracy w rozwiązywaniu pojawiających się problemów. ✚ Podejmowanie działań zmierzających do eliminacji

	zagrożeń. ✚ Profilaktyka zagrożeń
Kształtowanie umiejętności pracy w grupie	✚ Zajęcia z zakresu: komunikacji, budowania zaufania do innych, poszanowania odmienności. ✚ Praca metodą projektów.
Rozbudzenie szacunku do wartości narodowych, poczucia patriotyzmu.	✚ Kultywowanie tradycji i obrzędowości narodowej, lokalnej i szkolnej (Dzień Patrona, nadawanie stopni) . ✚ Omawianie tematyki z tego zakresu na lekcjach wychowawczych i kołach zainteresowań. ✚ Organizowanie imprez szkolnych kultywujących tradycję, uczących szacunku do tradycji, narodu, kultury. ✚ Organizowanie szkolnych festynów, kampanii, debat i konkursów. ✚ Opracowywanie gazetek tematycznych, plakatów, ulotek itp. ✚ Udział w życiu lokalnym. ✚ Kształcenie patriotyczne w działaniu, czyli uczestnictwo w organizowanych przez społeczeństwo lokalne obchodach świąt narodowych, lokalnych itp. Organizowanie przestrzeni rozwoju społecznego uczniów (obozy, biwaki, wycieczki tematyczne).

✚ Działania priorytetowe skierowane do uczniów klas drugich

Działania skierowane dla uczniów klasy drugiej poszerzają zakres działań podejmowanych w klasie pierwszej o systematyczne działania kierunkujące ucznia w obszary doradztwa edukacyjno – zawodowego. W klasie drugiej wzmocniamy także

działania profilaktyczne, w obszarze profilaktyki uzależnień i profilaktyki zachowań agresywnych. Kontynuujemy budowanie postaw prospołecznych, obywatelskich, patriotycznych. Istotnymi tematami w klasie drugiej są:

- Przygotowanie uczniów do wyboru przedmiotów maturalnych w kontekście dalszej kariery zawodowej/edukacyjnej.
- Profilaktyka uzależnień.
- Profilaktyka zachowań agresywnych.
- Poszerzanie zadań priorytetowych z klasy pierwszej.
- Postawa społeczna (dojrzała, odpowiedzialna, obywatelska, patriotyczna)

ZADANIE	FORMY REALIZACJI
Informacja, edukacja zawodowa w kontekście wyboru przedmiotów maturalnych	<ul style="list-style-type: none"> ✚ Warsztaty aktywizacji zawodowej (doradca zawodowy), ✚ Rozmowy indywidualne wspomagające i ukierunkowujące, wskazujące słabe i mocne strony ucznia - uczniowie/rodzice – pedagog, wychowawca, nauczyciel. ✚ Rozwijanie zainteresowań uczniów, zachęcanie do udziału w zajęciach pozalekcyjnych, konkursach, olimpiadach przedmiotowych,
Kształtowanie postaw asertywnych	<ul style="list-style-type: none"> ✚ Realizacja na godzinach wychowawczych tematów o systemie wartości, kształtowaniu charakteru, złości, agresji, ✚ Spotkania z pedagogiem, ✚ Spotkania z doradcą zawodowym, ✚ Stwarzanie sytuacji wychowawczych umożliwiających uczniom udział w dyskusji,
Kształtowanie pozytywnego obrazu siebie	<ul style="list-style-type: none"> ✚ Organizowanie kół zainteresowań umożliwiających uczniom rozwijanie talentów, umiejętności, uzdolnień,

	<ul style="list-style-type: none"> ✚ Promowanie sukcesu młodzieży poprzez nagrody, dyplomy, pochwały, ✚ Działalność w kołach zainteresowań i organizacjach szkolnych. ✚ Realizacja pomocy psychologiczno – pedagogicznej.
<p>Uświadomienie młodzieży zagrożeń związanych z podejmowaniem zachowań ryzykownych, promocja zdrowia, konsekwencja w działaniu,</p>	<ul style="list-style-type: none"> ✚ Omawianie tematyki dbałości o zdrowie na wszystkich zajęciach i przedmiotach, ✚ Projekcje filmów na godzinach wychowawczych o tematyce profilaktycznej, ✚ Promowanie działalności Koła Szkolnych Profilaktyków,
<p>Kształtowanie właściwych postaw wobec uzależnień</p>	<ul style="list-style-type: none"> ✚ Informowanie o społecznych i zdrowotnych skutkach uzależnień, zwalczanie mitów na temat zachowań ryzykownych, w tym uzależnień, ✚ Przestrzeganie procedur dotyczących zachowań ryzykownych.
<p>Szerzenie wśród młodzieży znajomości prawa i wyrabianie nawyku poszanowania go</p>	<ul style="list-style-type: none"> ✚ Kontynuowanie współpracy z Policją oraz wykorzystywanie własnych zasobów (nauczyciel przedmiotów policyjnych, strażackich, wojskowych). ✚ Godziny wychowawcze dotyczące obowiązków ucznia, człowieka oraz odpowiedzialności za ich lekceważenie. ✚ Konsekwentne działania wychowawcze zgodne z etapami postępowania profilaktycznego oraz przyjętymi zasadami współżycia szkolnego.
<p>Rozbudzenie szacunku do wartości narodowych, poczucia patriotyzmu.</p>	<ul style="list-style-type: none"> ✚ Kulturowanie tradycji i obrzędowości narodowej, lokalnej i szkolnej (Dzień Patrona, nadawanie stopni) . ✚ Omawianie tematyki z tego zakresu na lekcjach

	<p>wychowawczych i kołach zainteresowań.</p> <ul style="list-style-type: none"> ✚ Organizowanie imprez szkolnych kultywujących tradycję, uczących szacunku do tradycji, narodu, kultury. ✚ Organizowanie szkolnych festynów, kampanii, debat i konkursów. ✚ Opracowywanie gazetek tematycznych, plakatów, ulotek itp. ✚ Udział w życiu lokalnym. ✚ Kształcenie patriotyczne w działaniu, czyli uczestnictwo w organizowanych przez społeczność lokalne obchodach świąt narodowych, lokalnych itp. ✚ Organizowanie przestrzeni rozwoju społecznego uczniów (obozy, biwaki, wycieczki tematyczne).
--	--

✚ Działania priorytetowe skierowane do uczniów klas trzecich

Istotnymi elementami działań do realizacji są:

- Egzaminy maturalne,
- Wybór dalszej kariery zawodowej/edukacyjnej.
- Praca nad minimalizacją stresu.
- Praca nad pastwą odpowiedzialną, obywatelską.

ZADANIE	FORMY REALIZACJI
<p>Kształtowanie odpowiedzialności za siebie i innych, za podejmowane decyzje i zachowania</p>	<ul style="list-style-type: none"> ✚ Godziny wychowawcze dotyczące właściwych wyborów, mogących pomóc w wejście w dorosłe życie, ✚ Działalność w organizacjach szkolnych i kołach zainteresowań, ✚ Warsztaty aktywizacji zawodowej,

<p>Przygotowanie uczniów do wyboru dalszej kariery zawodowej/edukacyjnej</p>	<ul style="list-style-type: none"> ✚ Spotkania z doradcą zawodowym, warsztaty aktywizacji zawodowej, ✚ Korzystanie z ofert informacyjnych przygotowanych przez szkoły wyższe w regionie, ✚ Udostępnianie informacji o szkolnictwie średnim technicznym, wyższym, ✚ Rozmowy indywidualne z uczniami w kontekście kariery zawodowej, ✚ Organizowanie próbnych egzaminów maturalnych,
<p>Zminimalizowanie stresu egzaminacyjnego</p>	<ul style="list-style-type: none"> ✚ Zajęcia psychoedukacyjne na temat stresu, strachu, radzeniu sobie z negatywnymi emocjami. ✚ Zaplanowanie dodatkowych zajęć z przedmiotów maturalnych. ✚ Realizacja pomocy psychologiczno – pedagogicznej. ✚ Motywacja pozytywna, skupianie się na mocnych stronach ucznia i budowanie poczucia własnego sprawstwa, ✚ Rozmowy motywacyjne – pedagog, doradca zawodowy, wychowawca, nauczyciel.
<p>Praca nad pastwą odpowiedzialną, obywatelską.</p>	<ul style="list-style-type: none"> ✚ Kultywowanie tradycji i obrzędowości narodowej, lokalnej i szkolnej (Dzień Patrona, nadawanie stopni) . ✚ Omawianie tematyki z tego zakresu na lekcjach wychowawczych i kołach zainteresowań. ✚ Organizowanie imprez szkolnych kultywujących tradycję, uczących szacunku do tradycji, narodu, kultury. ✚ Organizowanie szkolnych festynów, kampanii, debat i konkursów. ✚ Opracowywanie gazetek tematycznych, plakatów,

	<ul style="list-style-type: none"> ulotek itp. ✚ Udział w życiu lokalnym. ✚ Kształcenie patriotyczne w działaniu, czyli uczestnictwo w organizowanych przez społeczność lokalne obchodach świąt narodowych, lokalnych itp. ✚ Organizowanie przestrzeni rozwoju społecznego uczniów (obozy, biwaki, wycieczki tematyczne).
Matura	<ul style="list-style-type: none"> ✚ Przygotowanie uczniów do egzaminu dojrzałości. Konsultacje. Zajęcia dodatkowe dla uczniów zdolnych.. Pomoc psychologiczno – pedagogiczna. ✚ Dostosowanie wymagań dla uczniów z opiniami. ✚ Motywacja indywidualna, grupowa (warsztat). Wsparcie dla rodzica w działaniach motywacyjnych.

✚ Działania skierowane do rodziców

ZADANIE	FORMY REALIZACJI
Monitorowanie potrzeb i oczekiwań rodziców wobec systemu wychowawczo - profilaktycznego	<ul style="list-style-type: none"> ✚ Rozmowy i konsultacje indywidualne, ✚ Anonimowe sondaże ankietowe, ✚ Bieżąca współpraca z Radą Rodziców,
Zapoznanie rodziców ze statutem szkoły, podstawowymi regulaminami oraz szkolnym programem wychowawczym	<ul style="list-style-type: none"> ✚ Udostępnienie tekstów oraz omówienie najważniejszych ich zapisów podczas wywiadówek klasowych, ✚ Udostępnianie dokumentów przez szkolną

i profilaktycznym	bibliotekę.
Psychoedukacja	<ul style="list-style-type: none"> ✚ Wykłady i projekcje o tematyce wychowawczo – profilaktycznej z udziałem pedagoga, ✚ Zaproszenie do współpracy psychologa z PPP. ✚ Warsztaty umiejętności wychowawczej.
Pomoc socjalna	<ul style="list-style-type: none"> ✚ Monitorowanie pomocy socjalnej dla uczniów, ✚ Pomoc w pozyskaniu wsparcia socjalnego z instytucji pomocowych,
Współpraca z rodzicami w rozwiązani pojawiających się trudności szkolnych	<ul style="list-style-type: none"> ✚ Współpraca z rodzicami w momencie objęcia ucznia pomocą psychologiczno – pedagogiczną oraz postępowaniem interwencyjno – wychowawczym. (karta indywidualnych potrzeb edukacyjnych, karta indywidualnych konsultacji, kontrakt, postępowanie interwencyjne), ✚ Indywidualne spotkania z wychowawcą/pedagogiem/doradcą zawodowym/nauczycielem,

Szkoła wychowuje młodzież przy stałej współpracy z rodzicami stosując zasady:

- 1) wzajemnej wymiany informacji o uczniu,
 - 2) uzgadniania z rodzicami podstawowych kryteriów postępowania z uczniem (wymagania, sposoby wyrównywania braków, profilaktyka wychowawcza),
 - 3) wzajemnej pomocy w rozwiązywaniu trudności wychowawczych i realizacji zadań dydaktyczno-wychowawczych klasy,
 - 4) upowszechniania kultury pedagogicznej.
1. Wychowawca zapoznaje rodziców z zadaniami i zamierzeniami wychowawczo-opiekuńczymi klasy.
 2. Wychowawca zapoznaje rodziców ze statutem szkoły , WSO ,PSO oraz innymi aktami prawnymi obowiązującymi w szkole.
 3. Każdy rodzic ma prawo zwrócić się do nauczyciela uczącego , w dogodnym dla obu stron terminie o informację dotyczącą swojego dziecka oraz celem uzyskania pomocy w sprawach dydaktycznych i wychowawczych.

4. W szkole organizowane są spotkania (według corocznie opracowanego grafiku):
- 1) rodziców z dyrekcją poświęcone:
 - omówieniu rocznego planu pracy szkoły,
 - zapoznaniu rodziców uczniów klas I ze szkołą, omówieniu wyników nauczania i wychowania oraz realizacji planowanych zadań,
 - omówieniu spraw związanych z egzaminami zewnętrznymi
 - 2) rodziców z wychowawcami i nauczycielami (minimum 2 razy w semestrze) poświęcone:
 - omówieniu zadań dydaktyczno-wychowawczych klasy,
 - zapoznaniu z regulaminami i aktami prawnymi,
 - udzielaniu informacji o zachowaniu, postępach i przyczynach trudności w nauce,
 - udzielaniu indywidualnych informacji o uczniu.
 - 3) na co najmniej dwa tygodnie przed końcem zajęć dydaktycznych każdy nauczyciel zobowiązany jest przedstawić propozycję ocen końcowych.
5. Ponadto, rodzice mają prawo zwolnić ucznia z zajęć zgodnie z zasadami obowiązującymi w szkole
6. Rodzice mają obowiązek powiadomić wychowawcę o przyczynach nieobecności ucznia w szkole w terminie do 1 tygodnia.
7. Wychowawca ma prawo oczekiwać od rodziców:
- 1) rzetelnej informacji o stanie zdrowia dziecka, jego warunkach domowych i trudnościach wychowawczych,
 - 2) pomocy w organizowaniu imprez, wycieczek, zajęć pozalekcyjnych, pełnej współpracy przy rozwiązywaniu trudności wychowawczych.
8. Wychowawca ma obowiązek powiadomić rodziców o nieobecności ucznia w szkole powyżej 1 tygodnia.

§ 16 Statut Szkoły

Zasady usprawiedliwiania nieobecności ucznia w szkole

1. Obowiązek i prawo usprawiedliwiania nieobecności ucznia w szkole posiadają rodzice lub prawni opiekunowie ucznia według następujących zasad:
 - a) nieobecność ucznia w szkole powinna być osobiście lub telefonicznie zgłoszona w dniu, w którym następuje lub dnia następnego wychowawcy klasy przez rodzica lub prawnego opiekuna,
 - b) usprawiedliwienie nieobecności ucznia następuje po przedłożeniu pisemnego usprawiedliwienia sporządzonego przez rodziców, opiekunów prawnych w terminie do tygodnia licząc od dnia powrotu do szkoły,
2. Nieusprawiedliwione godziny oraz spóźnienia obniżają ocenę zachowania.

3. Uczniowie szkoły, którzy osiągną pełnoletniość w czasie trwania nauki nabywają prawo do podejmowania decyzji dotyczących ich edukacji. W związku z postanowieniami statutu szkoły, które obowiązują ucznia przez cały czas trwania nauki, każde postępowanie po osiągnięciu pełnoletniości powinno być rozstrzygane indywidualnie z wychowawcą klasy, a w uzasadnionych przypadkach z Dyrektorem Liceum.
4. Procedura postępowania po ukończeniu pełnoletniości ucznia polega na zaproszeniu przez wychowawcę rodzica (opiekuna prawnego) i ucznia celem ustalenia sposobu korzystania z przysługujących uczniowi praw. Jeżeli w toku tego postępowania strony osiągną porozumienie procedura kończy się. W przeciwnym wypadku sprawa przekazywana jest do Dyrektora szkoły celem ostatecznego rozpatrzenia.

🚩 Działania skierowane do szkoły (kadra pedagogiczna i niepedagogiczna)

ZADANIE	FORMY REALIZACJI
Zapewnienie bezpieczeństwa młodzieży na lekcji, przerwie i zajęciach pozalekcyjnych	<ul style="list-style-type: none"> 🚩 Dyżury nauczycielskie na piętrach, w piwnicy i boisku szkolnym, 🚩 Określenie standardów bezpieczeństwa (na lekcji, w szatni, na przerwie itp.), 🚩 Diagnoza bezpieczeństwa (ankiety dla uczniów, rodziców – wychowawcy klas przy współpracy z pedagogiem szkolnym), 🚩 Wdrażanie i przestrzeganie procedur postępowania interwencyjnego, 🚩 Praca KOW, KPO, 🚩 Współpraca ze służbami prewencyjno – interwencyjnymi.
Eliminowanie zagrożeń poprzez usprawnienie systemu obiegu informacji w szkole	<ul style="list-style-type: none"> 🚩 Przygotowanie kalendarza spotkań z rodzicami na cały rok i podanie go rodzicom na pierwszym zebraniu klasowym, zamieszczenie informacji w

	<p>witrynie szkolnej.</p> <ul style="list-style-type: none"> ✚ Organizowanie spotkań wychowawców klas, pedagoga w ramach Komisji Opiekuńczo Wychowawczej – raz w m-c, bieżące przekazanie i omówienie pracy komisji dyrektorowi szkoły. ✚ Organizowanie rad pedagogicznych w celu bieżącego omawiania pojawiających się problemów i zagrożeń, ✚ Organizowanie spotkań z rodzicami, na bieżąco w momencie pojawienia się trudności, problemów wychowawczych,
<p>Realizacja indywidualnych programów wsparcia dla uczniów</p>	<ul style="list-style-type: none"> ✚ Indywidualizacja pracy z uczniem (procedura postępowania interwencyjnego), ✚ Prowadzenie systematycznej obserwacji pedagogicznej ucznia w celu rozpoznania ryzyka specyficznych trudności w uczeniu się, ✚ Stosowanie w pracy z uczniem zasady stopniowania trudności. ✚ Objęcie ucznia pomocą psychologiczno – pedagogiczną.
<p>Nauczyciel profesjonalistą</p>	<ul style="list-style-type: none"> ✚ Motywowanie uczniów własną postawą, ✚ Wzbogacanie wiedzy i umiejętności poprzez dokształcanie się (czytanie literatury, udział w różnych formach dokształcających), ✚ Wzbogacenie biblioteki szkolnej o nowości dotyczące wychowania i profilaktyki. ✚ Nauczyciel przestrzega WSO, ✚ Propozycje pracy grupowej, zespołowej, warsztatowej. ✚ Nauczyciel dostosowuje warsztat pracy do indywidualnych potrzeb ucznia (określa w przedmiotowym systemie oceniania warunki dla

	<p>każdego ucznia ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi – opinia),</p> <ul style="list-style-type: none"> ✚ Realizacja treści programowych w sposób ciekawy i aktywizujący ucznia do pracy, ✚ Lekcja rozpoczyna się równo z dzwonkiem, ✚ Pedagog wspomaga warsztat pracy nauczyciela (analizuje problemy wychowawczo – opiekuńcze, przygotowuje materiały mogące wspomóc nauczyciela w działaniach edukacyjnych, jest mediatorem między podmiotami dialogu szkolnego, wspiera nauczyciela w indywidualizacji pracy itp.), ✚ Nauczyciel motywuje pozytywnie, unika obrażania, krytykowania i ośmieszania ucznia na lekcji. ✚ Nauczyciel stara się być konsekwentny wychowawczo. ✚ Doradca zawodowy wspomaga w pracy ucznia, rodzica, nauczyciela.
<p>Wszyscy pracownicy szkoły pracują zgodnie z obowiązującymi zasadami</p>	<ul style="list-style-type: none"> ✚ Realizowanie planu pracy szkoły, planu nadzoru pedagogicznego, kalendarz imprez szkolnych. ✚ Realizowanie zadań zawartych w programie wychowawczo - profilaktycznym, ✚ Przygotowanie planów pracy wychowawczo – profilaktycznej dla poszczególnych klas, dla poszczególnych organizacji szkolnych i kół zainteresowań do końca września i skoordynowanie w jednym spójnym planie wychowawczym szkoły. ✚ Planowanie i realizowanie działań edukacyjnych w oparciu o ustawy, rozporządzenia, Statut Szkoły, Plan nadzoru wewnętrznego, zewnętrznego, plan pracy wychowawczo –

	<p>profilaktycznej szkoły, plan pracy szkoły, priorytety Kuratora Oświaty na nadchodzący rok szkolny, podstawę programową.</p> <p>✚ Przestrzeganie zasad bezpieczeństwa i higieny pracy.</p>
--	--

SZKOLNE PROCEDURY POSTĘPOWANIA WOBEC NIELETNICH I PEŁNOLETNICH UCZNIÓW W SZKOLE

Jesteśmy szkołą ponadgimnazjalną, miejscem, w którym uczeń staje się często pełnoletni już w drugiej klasie, nierzadko także w pierwszej, dlatego ważne jest w procesie wychowawczo – profilaktycznym pozostawienie uczniowi miejsca na samorealizację, samoświadomość i odpowiedzialność za własne postępowanie. Uważamy jednak, że dopóki nasz uczeń jest w szkole młodzieżowej, dopóty wyłączenie z dialogu szkolnego rodzica jest niemożliwe. Pragniemy jednak pozostawić w pewnych kwestiach rodzicowi i uczniowi wybór, co do intensywności i jakości współpracy. I tak oto rodzic ucznia pełnoletniego może zrezygnować w postępowaniu interwencyjnym z uczestnictwa w realizacji KONTRAKTU INTERWENCYJNEGO, z kontaktu ze szkołą w momencie pojawienia się trudności z realizacją obowiązku szkolnego przez ucznia. Szkoła jednak w swoich procedurach uwzględnia włączenie rodzica do działań. W każdej sytuacji problemowej rodzic jest informowany i zapraszany do współpracy. Jeśli nie nawiąże współpracy, szkoła uzna, że od tej pory sam pełnoletni uczeń jest partnerem szkolnego dialogu.

Zgodnie z prawem uczeń podlega obowiązkowi nauki do lat 18 i obowiązkowi szkolnemu, co w praktyce oznacza, iż powinien ukończyć szkołę, co najmniej na poziomie szkoły gimnazjalnej. Wybór szkoły ponadgimnazjalnej traktujemy jako wybór świadomy i odpowiedzialny, dlatego od ucznia oczekujemy współpracy w rozwiązywaniu pojawiających się problemów, własnego sprawstwa i odpowiedzialności. Nasze podejście ma odbicie w proponowanych procedurach.

Uczeń, który dopuści się przestępstwa, demoralizacji, nie realizuje obowiązku szkolnego (wagary, brak systematycznej pracy na lekcji, nie przestrzeganie zasad i norm szkolnych) może zostać skreślony z listy uczniów przez Dyrektora szkoły po wcześniejszym zaopiniowaniu decyzji przez radę pedagogiczną, radę rodziców i samorząd uczniowski lub

po złożeniu wniosku (zaopiniowanego przez pedagoga, komisję wychowawczą, samorząd uczniowski) o skreślenie ucznia z listy uczniów. Wniosek o skreślenie ucznia z listy uczniów składa wychowawca klasy, KOW opiniuje go i przekazuje dyrektorowi szkoły. Komisja prosi też o opinię w sprawie wniosku samorządu szkolnego.

- ❖ W trakcie nauki indywidualizujemy pracę z uczniem, wzmocniamy własne sprawstwo, pomagamy rozwiązywać pojawiające się trudności, wspólnie szukamy rozwiązań i umawiamy się, co do formy i metod. Pomagamy w wyborze dalszej kariery edukacyjnej/ zawodowej, staramy się także wprowadzać ucznia w świat ludzi dorosłych i odpowiedzialnych. Dlatego braku odpowiedzialności, niewywiązywania się z umów, z wcześniejszych zobowiązań nie pozostawiamy bez konsekwencji.
- ❖ Po wcześniejszej aprobacie (uczeń i rodzic uznają, iż rodzic dalej usprawiedliwia nieobecności ucznia pełnoletniego) formy cedowania dalszej odpowiedzialności, przez ucznia na rodzica, uznajemy w przypadku nieobecności w szkole ucznia pełnoletniego usprawiedliwienia od rodziców. Jeśli nieobecności się powtarzają, przekraczają tydzień, uwzględniamy tylko potwierdzenie przez lekarza potrzeby hospitalizacji ucznia w domu.
- ❖ Uczniowie nie mogą opuszczać szkoły w trakcie lekcji bez wcześniejszego kontaktu rodzica z wychowawcą (kontakt telefoniczny, osobisty lub pisemny). Ucznia z lekcji do domu, w uzasadnionym przypadku (telefon od rodziców, pisemne zwolnienie), może zwolnić tylko wychowawca, pod jego nieobecność nauczyciel, z którym uczeń powinien mieć lekcje lub Dyrektor szkoły (zasada ta dotyczy wszystkich uczniów zarówno pełnoletnich jak i nieletnich). Uczeń jest nieobecny, jednak jego obecność jest usprawiedliwiona i nie jest traktowana jak ucieczka. Jeśli uczeń opuści szkołę w trakcie lekcji bez zachowania tej procedury jego nieobecności są nieusprawiedliwione. Uczniowie pełnoletni (po wcześniejszym scedowaniu odpowiedzialności na dziecko, przez rodzica, wypracowane procedury dialogu między rodzicem, uczniem, wychowawcą) usprawiedliwiają nieobecność samodzielnie.
- ❖ W momencie organizowania przez szkołę wycieczki, wyjścia do kina, uroczystości szkolnych lub lokalnych rodzic zostaje o tym fakcie poinformowany. W przypadku ucznia nieletniego, jeśli wycieczka wiąże się z ponoszeniem kosztów, przez opiekuna prawnego ucznia, rodzic może nie wyrazić akceptacji. Dotyczy to także

uczniów pełnoletnich, jeśli taka forma współpracy zostanie wcześniej wypracowana i zaakceptowana między rodzicem, wychowawcą i uczniem.

- ❖ W przypadku korzystania przez uczniów z obiadów refundowanych, co wymusza konieczności wyjścia ucznia poza teren szkoły, czasem w trakcie przerwy czy lekcji, rodzic zobowiązany jest do podpisania oświadczenia i wyrażenie zgody. Oświadczenie oddaje wychowawcy klasy. Dotyczy to wszystkich uczniów naszej szkoły.
- ❖ W przypadku korzystania przez ucznia z wcześniejszych wyjść związanych z dojazdem do domu rodzice zobowiązani są do wypełnienia odpowiedniego oświadczenia. Dotyczy to także uczniów pełnoletnich, jeśli taka forma współpracy zostanie wcześniej wypracowana i zaakceptowana między rodzicem, wychowawcą i uczniem. Jeśli rodzice ucznia pełnoletniego scedują na ucznia odpowiedzialność, uczeń samodzielnie dostarcza wypełnione i podpisane przez siebie oświadczenie.

Profilaktyka szkolna to eliminowanie zagrożeń oraz wzmacnianie właściwych zachowań. Z tego względu zaprojektowaliśmy szereg usystematyzowanych działań, które mają zapobiec, zminimalizować problemy (wagary, brak motywacji do nauki, problem ze sprostaniem wymaganiom problemowym). Uruchamiamy system wsparcia określony mianem postępowania interwencyjno – wychowawczego.

POSTĘPOWANIE INTERWENCYJNE WOBEC PROBLEMÓW POJAWIAJĄCYCH SIĘ W NAUCE, ZACHOWANIU I SYSTEMATYCZNYM UCZĘSZCZANIU NA ZAJĘCIA DYDAKTYCZNE

 Etap I	W momencie pojawienia się trudności rozmowa z wychowawcą klasy, wspólne szukanie rozwiązań.
 Etap II	Jeśli uczeń nie wywiązuje się z podjętych uzgodnień (nie zalicza ocen niedostatecznych, nadal opuszcza zajęcia – jego nieobecności nieusprawiedliwione przekroczyły 40 godzin, uwagi w dzienniku na temat zachowania powtarzają

	<p>się – od trzech wzywań, lub jeśli zachowanie ucznia jest jednorazowe, ale zagrożiło jego bezpieczeństwu lub bezpieczeństwu innych uczniów, wychowawca nawiązuje współpracę z pedagogiem, który pogłębia diagnozę bieżącą. W oparciu o diagnozę pogłębioną ustala z uczniem formy i metody pracy, zasady współpracy. Pedagog otwiera postępowanie interwencyjne, odpisując ten fakt w dokumentacji szkolnej, zobowiązuje ucznia do przestrzegania ustalonych zasad (nieobecności, tylko po wcześniejszym powiadomieniu przez rodzica, zachowanie brak zachowań nagannych i ryzykownych, czyli brak uwag ustnych lub pisemnych, nauka, podjęcie próby pokonania zaległości). Pedagog udziela także uczniowi informacji o dalszych krokach postępowania interwencyjnego w momencie dalszych problemów.</p>
 <p>Etap III</p>	<p>w momencie dalszych problemów (uczeń nadal nie chodzi na zajęcia, opuścił już 60 godzin i nie są one usprawiedliwione, nie uczestniczy w konsultacjach, nie pracuje na lekcji, przeszkadza na lekcji swoim nagannym zachowaniem, otrzymuje kolejne uwagi na temat zachowania lub jego jednorazowe zachowanie naraziło na niebezpieczeństwo jego lub pozostałe podmioty szkolne) rodzice zostają zaproszeni do współpracy. Z uczniem, rodzicem, wychowawcą/ lub i pedagogiem zostaje podpisany Kontrakt interwencyjno wychowawczy. Jeśli problemy ucznia związane są z problemami w nauce (problemy bieżące) zostaje uruchomiona pomoc doraźna (konsultacje, wsparcie koleżeńskie). Przy głębszych trudnościach w nauce zostaje uruchomiona pomoc psychologiczno – pedagogiczna. Rodzic ucznia pełnoletniego może odmówić udziału w postępowaniu interwencyjnym, wówczas uczeń pełnoletni reprezentuje siebie.</p>
	<p>Złamanie Kontraktu. Spotkanie KOW. Wychowawca przedstawia problem.</p>

 <p>Etap IV</p>	<p>Przygotowuje notatkę do dyrektora szkoły na temat wdrożonych już inicjatyw wychowawczo – profilaktycznych. Wychowawca może złożyć wniosek o skreślenie ucznia z listy uczniów (przy zachowaniu procedur: Wniosek o skreślenie ucznia z listy uczniów składa wychowawca klasy, KOW, która opiniuje go i przekazuje dyrektorowi szkoły. Komisja prosi też o opinię w sprawie wniosku SSZ). Wychowawca nie musi jednak składać wniosku może prosić o przekazanie sprawy dyrektorowi szkoły oraz przejście do kolejnego kroku postępowania interwencyjnego. Komisja przedstawia w protokole posiedzenia swoją opinię dotyczącą sprawy. KOW może na tym etapie nie przechodzić do dalszego postępowania, tylko sama podjąć się pracy nad zmianą postępowania ucznia. Do współpracy może zaprosić na posiedzenie ucznia, rodzica a nawet samorząd uczniowski, jeśli uczeń zgodzi się na takie rozwiązanie.</p>
 <p>Etap V</p>	<p>Dyrektor szkoły podejmuje decyzję o dalszym postępowaniu względem ucznia po wcześniejszej konsultacji z radą pedagogiczną, radą rodziców, samorządem szkolnym. Dyrektor szkoły może podjąć decyzję o skreśleniu ucznia z listy uczniów. Jeśli podczas realizowania procedur postępowania interwencyjnego rodzice uczniów nieletnich nie nawiążą współpracę ze szkołą, szkoła, po wyczerpaniu możliwości nawiązania współpracy, będzie zobowiązana do powiadomienia sądu rodzinnego z prośbą o wgląd w sytuację rodzinną.</p>

PROFILAKTYKA I WYCHOWANIE

LP.	SYTUACJA PROBLEMOWA	ZALECANA PROCEDURA
1.	* rodzice ucznia nieletniego odmawiają współpracy ze szkołą, * dziecko ofiarą lub uczestnikiem przemocy domowej, zaniedbane (głodne, brudne, pozbawione opieki, nie leczone), * rodzice dziecka uzależnieni od alkoholu, narkotyków lub innych środków, * rodzina ucznia nieletniego niewydolna wychowawczo, przejawiający zachowania mogące świadczyć o zaburzeniach psychicznych,	<ul style="list-style-type: none"> • poinformować wychowawcę klasy, pedagoga i dyrektora szkoły, • poinformować pisemnie sąd rodzinny z prośbą o wgląd w sytuację rodzinną oraz przekazać zgromadzoną dokumenty, powyższe informacje przekazać także do właściwego ośrodka pomocy społecznej lub współpracującego ze szkołą dzielnicowego, • objąć problem pracą zespołu wychowawczego oraz współpracować z instytucjami pomocowymi, rodzicami, dokumentować pracę. • objęcie ucznia pomocą psychologiczną – pedagogiczną (jeśli problem jest złożony i utrudnia funkcjonowanie ucznia w szkole).
2.	* uczeń odmawia powrotu do domu, * pijani rodzice lub opiekunowie w szkole lub brak kontaktu z rodzicami lub opiekunami po zajęciach (dotyczy ucznia nieletniego),	<ul style="list-style-type: none"> • poinformować wychowawcę klasy, pedagoga i dyrektora szkoły, • w oparciu o wcześniejszą zgodę przekazać dziecko osobie upoważnionej (wskazanej wcześniej przez rodziców), przekazać informację o zajściu pracownikom ośrodka opieki społecznej, • jeśli nie ma osoby upoważnionej, odwieźć ucznia do placówki wsparcia dziennego lub wezwać policję. Podczas podróży uczniowi powinien towarzyszyć i udzielać wsparcia

		<p>pedagog, wychowawca lub nauczyciel,</p> <ul style="list-style-type: none"> • jeśli sytuacja nie miała miejsca jednorazowo lub uczeń został umieszczony w placówce, powiadomić sąd rodzinny i dostarczyć dokumentację z podjętych działań, • objęcie ucznia pomocą psychologiczno – pedagogiczną (jeśli problem jest złożony i utrudnia funkcjonowanie ucznia w szkole).
3.	<p>* brak informacji lub niejasna sytuacja formalno – prawna ucznia nieletniego (rodzice przebywają za granicą),</p> <p>* zagrożenie udziałem w grupach destruktywnych (sekty, gangi, pseudokibice itp.),</p>	<ul style="list-style-type: none"> • objąć problem pracą zespołu wychowawczego oraz współpracować z instytucjami specjalistycznymi, rodzicami, • powiadomić sąd rodzinny z prośbą o wgląd w sytuację rodzinną ucznia,
4.	<p>* groźby, sygnały i zachowania samobójcze,</p>	<ul style="list-style-type: none"> • poinformować wychowawcę klasy, pedagoga i dyrektora szkoły, • wezwać rodziców oraz poinformować ich o konieczności zapewnienia stałej opieki, sporządzić notatkę służbową (w razie odmowy powiadomić sąd, a w razie realnego zagrożenia policję), • w przypadku nieobecności ucznia w szkole powiadomić policję, rozpytać o okoliczności, • objąć problem pracą zespołu wychowawczego, • objęcie ucznia pomocą psychologiczno – pedagogiczną.
5.	<p>* rodzice lub opiekunowie agresywni wobec ucznia lub pracowników szkoły,</p>	<ul style="list-style-type: none"> • powiadomić policję lub straż miejską,

		<ul style="list-style-type: none"> • poinformować pisemnie policję lub sąd rodzinny z prośbą o wgląd w sytuację rodzinną/ lub ośrodek pomocy społecznej oraz przekazać komplet dokumentów, • objąć problem pracą zespołu wychowawczego, współpracować z ośrodkami wsparcia – specjaliści, • objęcie ucznia pomocą psychologiczną – pedagogiczną (jeśli problem jest złożony i utrudnia funkcjonowanie ucznia w szkole).
6.	<p>*niebezpieczne przedmioty i substancje (np. ostre, przypominające broń, kije bejsbolowe,), substancje chemiczne mogące zagrażać życiu i zdrowiu.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • poinformować wychowawcę klasy, pedagoga i dyrektora szkoły, • jeżeli substancja lub przedmiot zagrażają życiu, dążyć do ich odebrania. Powiadomić policję, • jeśli odebranie wymaga przeszukania, odizolować ucznia i sprawować nad nim pieczę do momentu przyjazdu policji, • jeśli substancja lub przedmiot może stanowić zagrożenie do szkoły ewakuować zgodnie z planem ewakuacji, • powiadomić rodziców lub opiekunów prawnych sprawcy i ofiar. Do przyjazdu policji pieczę sprawują nauczyciele, po przyjeździe wszyscy wykonują polecenia policji. • w uzasadnionych wypadkach prócz policji wezwać inne służby specjalistyczne,

		<ul style="list-style-type: none"> • wyciągnąć konsekwencje wychowawczo – interwencyjne wobec ucznia (dyrektor szkoły, po zasięgnięciu opinii rady pedagogicznej, samorządu szkolnego. • w przypadku braku współpracy ze strony ucznia/ jego rodziców i powtarzaniu się sytuacji problemowych Dyrektor Szkoły, po zasięgnięciu opinii rady pedagogicznej, samorządu szkolnego może usunąć ucznia z listy uczniów.
--	--	--

DEMORALIZACJA

LP.	SYTUACJA PROBLEMOWA	ZALECANA PROCEDURA
1.	* wagary, niezrealizowanie obowiązku szkolnego i nauki, naganne zachowanie na zajęciach, łamanie norm i zasad współżycia szkolnego, nieprzestrzeganie obowiązujących norm społecznych (od trzech uwag wzwyż lub zachowanie jednorazowe zagrażające bezpieczeństwu zainteresowanego oraz innym).	<ul style="list-style-type: none"> • 10 godzin NN/ uwagi w dzienniku na temat nieprawidłowego zachowania ucznia w szkole – rozmowa wychowy, • 20 godzin NN/ powtarzające się uwagi w dzienniku na temat nieprawidłowego zachowania ucznia w szkole – otwarcie procedury postępowania interwencyjnego, rozmowa z pedagogiem, • 30 godzin NN/ ponad trzy uwagi w dzienniku na temat nieprawidłowego zachowania ucznia w szkole – Kontrakt,

		<ul style="list-style-type: none"> • złamanie kontraktu – objęcie pracą zespołu wychowawczego (KOW), • przekazanie sprawy do dyrektora szkoły, • jeśli rodzice ucznia nieletniego nie współpracują ze szkołą, a sytuacja dziecka pogarsza się poinformować pisemnie sąd rodzinny z prośbą o wgląd w sytuację rodzinną oraz przekazać zgromadzoną dokumenty, powyższe informacje przekazać także do właściwego ośrodka pomocy społecznej,
2.	<p>*posiadanie alkoholu, rażące łamanie norm społecznych np. używanie słów wulgarnych, obsceniczne gesty,</p> <p>* udział w grupach destruktywnych,</p> <p>* prostytutka</p>	<ul style="list-style-type: none"> • poinformować wychowawcę klasy, pedagoga i dyrektora szkoły, • w przypadku posiadania przez ucznia alkoholu zażądać wydania substancji i zabezpieczyć przed dostępem innych osób, w przypadku odmowy wezwać policję, • przeprowadzić rozmowę z uczniem i rodzicem (udokumentować), • uruchomić zespół do pracy nad problemem (+ specjaliści, rodzice, dokumentować sytuację), • w przypadku braku współpracy ze strony rodziców lub efektów działań powiadomić pisemnie sąd rodzinny lub policję, dokumentować przeprowadzone działania (dotyczy ucznia nieletniego), • wyciągnąć konsekwencje wychowawczo – interwencyjne wobec

		<p>ucznia (dyrektor szkoły, po zasięgnięciu opinii KOW, samorządu szkolnego).</p> <ul style="list-style-type: none"> • objęcie ucznia pomocą psychologiczno – pedagogiczna (jeśli problem jest złożony i utrudnia funkcjonowanie ucznia w szkole), • w przypadku braku współpracy ze strony ucznia/ rodzica i powtarzaniu się sytuacji problemowych Dyrektor Szkoły, po zasięgnięciu opinii rady pedagogicznej , samorządu szkolnego może usunąć ucznia ze szkoły.
3.	* uczeń pod wpływem alkoholu, substancji psychoaktywnych,	<ul style="list-style-type: none"> • zapewnić bezpieczeństwo uczestnikom zdarzenia poprzez odizolowanie, • w razie potrzeby udzielić pierwszej pomocy, • poinformować wychowawcę klasy, pedagoga i dyrektora szkoły, • w uzasadnionych przypadkach powiadomić pogotowie ratunkowe, policję, • powiadomić rodziców lub opiekunów prawnych ucznia, do przyjazdu rodziców albo policji, opiekę nad uczniem sprawuje osoba wyznaczona przez dyrektora szkoły • do przyjazdu policji przygotować niezbędne informacje o zdarzeniu. Policja ma prawo zatrzymać i zabrać ucznia na badanie (uczeń pełnoletni). • w przypadku uczniów pełnoletnich,

		<p>jeśli rodzice nie będą chcieli lub mogli nawiązać kontaktu ze szkołą, szkoła może podejmować działania poza ich udziałem,</p> <ul style="list-style-type: none"> • w przypadku ucznia nieletniego lub pełnoletniego, który nie powinien w stanie upojenia alkoholowego lub narkotykowego wracać do domu, rodzice ucznia lub wyznaczeni przez rodziców opiekunowie prawni zapewniają uczniowi bezpieczny powrót do domu. Jeśli nie ma osoby upoważnionej, odwieźć ucznia do placówki wsparcia dziennego lub wezwać policję. Podczas podróży uczniowi nieletniemu powinien towarzyszyć i udzielać wsparcia pedagog, wychowawca lub nauczyciel, • jeśli stan ucznia pełnoletniego nie zagraża życiu zwolnić ucznia do domu. • przeprowadzić rozmowę z uczniem i rodzicem (udokumentować), • uruchomić zespół do pracy nad problemem (+ specjaliści, rodzice, dokumentować sytuację), • objęcie ucznia pomocą psychologiczną – pedagogiczną (jeśli problem jest złożony i utrudnia funkcjonowanie ucznia w szkole), • wyciągnąć konsekwencje wychowawczo – interwencyjne wobec ucznia (dyrektor szkoły, po zasięgnięciu opinii KOW, samorządu szkolnego).
--	--	--

		<ul style="list-style-type: none"> • w przypadku braku współpracy ze strony rodziców lub efektów działań powiadomić pisemnie sąd rodzinny lub policję, dokumentować przeprowadzone działania (dotyczy ucznia nieletniego), • wyciągnąć konsekwencje wychowawczo – interwencyjne wobec ucznia (dyrektor szkoły, po zasięgnięciu opinii komisji opiekuńczo - wychowawczej, samorządu szkolnego). • jeśli sytuacje problemowe będą się powtarzały z udziałem tych samych uczniów, Dyrektor szkoły po zasięgnięciu opinii rady pedagogicznej i samorządu uczniowskiego może usunąć ucznia ze szkoły
--	--	---

PRZESTĘPCZOŚĆ

LP.	SYTUACJA PROBLEMOWA	ZALECANA PROCEDURA
1.	<p>* bójka, naruszenie nietykalności cielesnej ucznia przez rówieśników, rówieśnika, osoby dorosłe, w tym przemoc fizyczna,</p> <p>* kradzież (w tym włamanie oraz kradzież z udziałem przemocy lub groźbą przemocy),</p> <p>* posiadanie, udzielanie, propagowanie środków psychoaktywnych,</p> <p>* fałszowanie dokumentów, w tym dokumentacji szkolnej (np. dziennika, legitymacji szkolnej, zaświadczenia lekarskiego, faktur, fałszowanie oświadczeń, usprawiedliwień od rodziców, podpisów w dzienniku),</p>	<ul style="list-style-type: none"> • zapewnić bezpieczeństwo uczestnikom zdarzenia poprzez odizolowanie (przerwać akt agresji, w miarę możliwości ująć sprawcę), zabezpieczyć miejsce zdarzenia, ograniczyć do minimum kontakt osób postronnych ze śladami zdarzenia, • w razie potrzeby udzielić pierwszej pomocy, • poinformować wychowawcę klasy, pedagoga i dyrektora szkoły, • w uzasadnionych przypadkach powiadomić pogotowie ratunkowe lub inne służby specjalistyczne, • powiadomić rodziców lub opiekunów prawnych sprawców i ucznia (w przypadku podejrzenia, że sprawcą jest jeden z rodziców, powiadamia policja, a nie szkoła), do przyjazdu rodziców albo policji pieczę sprawuje osoba wyznaczona przez dyrektora szkoły. Po przyjeździe uczniów zostaje przekazany policji, • powiadomić policję a w przypadku wykroczeń Straż Miejską (np. sprzedaż papierosów), • w przypadku kradzieży podjąć próbę odzyskania utraconego mienia, jeśli uczeń odmówi wezwać policję, bo tylko ona może przeszukać ucznia,

		<ul style="list-style-type: none"> • do przyjazdu policji przygotować niezbędne informacje o zdarzeniu. Policja ma prawo zatrzymać i zabrać sprawców. • w przypadku uczniów pełnoletnich, jeśli rodzice nie będą chcieli lub mogli nawiązać kontaktu ze szkołą, szkoła może podejmować działania poza ich udziałem, • powiadomić organy nadzoru i tworzyć niezbędną dokumentację, • wyciągnąć konsekwencje wychowawczo – interwencyjne wobec ucznia (dyrektor szkoły, po zasięgnięciu opinii komisji opiekuńczo - wychowawczej, samorządu szkolnego). • objęcie ucznia pomocą psychologiczną – pedagogiczną (jeśli problem jest złożony i utrudnia funkcjonowanie ucznia w szkole), • jeśli sytuacje problemowe będą się powtarzały z udziałem tych samych uczniów, szkoła – w przypadku ucznia nieletniego powiadamia sąd rodzinny, prosząc o wgląd w sytuację rodzinną, • jeśli sytuacje problemowe będą się powtarzały z udziałem tych samych uczniów, Dyrektor szkoły po zasięgnięciu opinii rady pedagogicznej i samorządu uczniowskiego może usunąć ucznia ze szkoły
2.	*przestępczość seksualna (w tym gwałt,	<ul style="list-style-type: none"> • dążyć do zablokowania

	<p>zmuszanie do innych czynności seksualnych np. molestowanie),</p> <p>* zamieszczanie i rozpowszechnianie treści pornograficznych.</p>	<p>szkodliwych treści w Internecie,</p> <ul style="list-style-type: none"> • zapewnić bezpieczeństwo uczestnikom przez odizolowanie (w miarę możliwości ująć sprawcę), • w razie potrzeby udzielić pierwszej pomocy, lub wezwać pogotowie ratunkowe, • oddzielić poszczególnych sprawców od siebie i ofiary, zachować dyskrecję, zabezpieczyć miejsce zdarzenia, • poinformować wychowawcę klasy, pedagoga i dyrektora szkoły, • powiadomić rodziców lub prawnych opiekunów ofiar i sprawcy, • powiadomić policję, • udzielić wsparcia emocjonalnego ofiarom, (objąć ofiarę pomocą psychologiczno – pedagogiczną). • powiadomić organy nadzoru, tworzyć niezbędną dokumentację związaną ze zdarzeniem, • w przypadku ucznia będącego sprawcą Dyrektor Szkoły, po zasięgnięciu opinii rady pedagogicznej, i samorządu uczniowskiego może usunąć ucznia ze szkoły lub zastosować inną z kar interwencyjnych. • objęcie ucznia pomocą psychologiczno – pedagogiczną (jeśli sprawca warunkowo zostanie pozostawiony w szkole).
--	---	---

* W każdym z opisanych przypadków na etapie konsultacji/ opiniowania sprawy dyrektor szkoły może do współpracy zaprosić radę rodziców, jeśli wyrażą na to zgodę zainteresowane podmioty.

LEGENDA:

- - Czynności do natychmiastowego podjęcia
- - Czynności do podjęcia w ciągu 24 godzin
- - Czynności w dalszej kolejności

NN – godziny nieobecne nieusprawiedliwione,

KOW – Komisja Opiekuńczo – Wychowawcza.

UWAGI KOŃCOWE

Zadania zostały tak skonstruowane, aby każdy nauczyciel, wychowawca i pedagog szkolny mógł dopasować do nich szczegółowy plan pracy wychowawczo – profilaktycznej na każdy następny rok szkolny.

Program wejdzie w życie po akceptacji rady pedagogicznej, rady rodziców i samorządu szkolnego.

Program będzie ewaluowany:

- Po każdym roku szkolnym ewaluacja podejmowanych zadań zostanie przedstawiona w sprawozdaniu działających w szkole organizacji, kół zainteresowań, pracy wychowawczo – profilaktycznej, w każdej klasie, pracy wychowawczo – profilaktycznej pedagoga szkolnego, wyznaczonych komisji.
- Po trzech latach zostanie dokonana ewaluacja całego programu, wyniki ewaluacji wpłyną na ewentualne korekty i zmiany.
- Do niniejszego programu zostaną dołączone załączniki: regulamin dyżurów nauczycielskich, programy wychowawcze klas na bieżący rok szkolny, Regulamin awansu, Kalendarz imprez szkolnych na rok bieżący, kryteria oceniania zachowania.